

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion Philostorgiu Kai Theodōru

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XI. Alia ejusdem Damasi Synodica Epistola contra diversas haereses.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

παξ κ' δ' εὐερον καταδηχθεὶς, πρὸς ἰδιωτῶν
 εἰαν ἀναζητῶντες ἐκτός τ' ἐκκλησίας ὑπαρχέ-
 ος σφηλατοῖς ἐαυτῶν θανάτου φόβους φαρμά-
 κοῖς ἰνας ἀπίστεως διαπράξων ἐπάνε) Ἰάβην
 ὡσπερ φοβρὰν ἰνα ἐκκλινάτε ὁμως μεμνημέ-
 νοι τ' ἀποστολικῆς πίστεως, ταύτης μάλις αἱ πρ
 ἐν νικαία ᾧ τῶν πατέρων ἐγγράφως ἐξείεθη,
 βεβαίω βαθμῶ ἰχρυῶς τῆ πρὶς ἀμελακίνητοι
 διαμείνατε κ' μὴ μάταιο λογίας κ' ἠφανισμέ-
 νας ζήσεις, μὲ τ' ἐτο ἑσπομένατε ἀκθεν τὸς
 κληρικῶς ἢ τὸς λαϊκῶς ὑμῶν. ἡδη γὰρ παξ ἰ-
 παν ἐδῶκαμεν, ἵνα ὁ ἰνώσκων ἐαυτὸν χριστιανόν,
 ἐκεῖνο φυλάτῃ, ὅπως ᾧ τῶν ἀποστόλων πα-
 ρεδόθη, λέγοντος Ἐ ἀγίος παῦλος, ἐι τις ὑμᾶς ἐυ-
 αγγελίῃ) παρ' ὁ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω
 ὁ γὰρ χριστός ὁ ὄος Ἐ θεὸς ὁ κύριος ἡμῶν, τῶ χυρῶ
 τῶν ἀνθρώπων διὰ Ἐ ἰδὲς πάθες, πληρες αἰτην
 ἀπέδωκε τὴν σωτηρίαν, ἵνα ὅλον τὸν ἀνθρώπων
 ταῖς ἀμαρτίας ἐνεχόμενον, πάσης ἀμαρτίας
 ἐλευθερώσῃ τ' ἐτον εἰ πρ ἡτοι ἀνθρωπότητος, ἢ
 θεοτήτος ἐλατῶν ἐγκραναίετοι, πνεύματος δι-
 αβόλος πεπληρωμένος, τ' γέννης ὑὸν ἐαυτὸν ἀ-
 ποδείκνυσι. ἵ τῶν πάλιν παρ' ἐμῶς ζήεῖτε τὴν
 καθάρεσιν πμοθεύος κ' ἐν ἰωθα κριστ' τ' ἀπο-
 στολικῆς καθέδρας, παρόντος κ' πῆρες Ἐ ἐπισκό-
 πε τ' ἀλεξανδρέων πόλεως, καθηρέθη ἅμα τῶ
 διδασκάλῳ αὐτῶ δπολωριῶ Ἐ ἐν ἡμέρα τῆς
 κρισσεως ἰας ὀφλομένης ἰμορίας κ' ἑσάνες
 ὑπομρεῖ. εἰ δ' ἐ πνας κ' φοιέρες π' αἰτ' ἐκεῖνος,
 ὡς πνα ἐλπίδα ἔχων, ὅς πρ τῶ ἀληθῆ ἐλπίδα
 τῶ εἰς χριστὸν τῆ ὁμολογία μεῖβαλε, μὲ τ' ἐ-
 τ' ὁμοίως ἀπολιταί, ὅς πρ δὴ πδὲ ἐβέλειαι τῶ
 κανόνι τ' ἐκκλησίας ἀνικπαλαίρας. ὁ θεὸς ὑ-
 μᾶς ὑγιαίνοντας διαφυλάτῃ, ὑοὶ τιμιώτα-
 ται, κ' ἄλλα δ' εἰνα συναδροῖ ἐν ἡς ἐν τῆ με-
 γάλῃ ῥώμη γεγράφασι κ' διαφύρων αἰετέσε. D

Avenenis quosdam infidelium assidue
 conatur inficere, hunc vos tanquam
 pestem quandam declinate: & me-
 mores Apostolicæ fidei, ejus potissi-
 mum, quæ Nicææ à Patribus con-
 scripta & publicata est, firmo gradu
 stabiles in ea atque immobiles per-
 manete; nec patiamini posthac ut
 clerici & laici vestri has sermonum
 vanitates & quæstiones abolitas au-
 sculent. Jam enim semel formam
 dedimus, ut qui se Christianum esse
 profiteretur, id quod ab Apostolis tra-
 ditum est, custodiat: Cum dicat be-
 atus Paulus: Si quis vobis evangeliza-
 verit præter id, quod accepistis, ana-
 themasit. CHRISTUS enim Fi-
 lius Dei, Dominus noster, generi
 humano plenissimam salutem passio-
 ne sua contulit, ut totum hominem
 peccatorum nexibus implicatum, ab
 omni peccato liberaret. Hunc si quis
 humanitatem aut Deitatem imperfe-
 ctam habuisse dixerit, spiritu diaboli
 plenus, se gehennæ filium ostendit.
 Quid igitur depositionem Timothei
 à me denuò postulatis? Qui & hic ju-
 dicio sedis Apostolicæ, præsentē eti-
 am Petro Alexandrinorum urbis E-
 piscopo, depositus est unà cum ma-
 gistro ipsius Apollinare, & in die ju-
 dicii debita supplicia ac tormenta pa-
 tietur. Quod si leviores quosdam
 homines in suam sententiam perdu-
 cit, quasi aliquam spem habens, ipse
 qui veram spem in Christum sua con-
 fessione mutavit: cum illo pariter
 peribit quisquis vult regulæ Ecclesiæ
 repugnare. DEUS incolumes vos
 servet, filii charissimi. Sed & alia
 quædam contra diversas hæreses scri-
 pserunt Episcopi Romæ congregati,
 quæ huic historiæ intexere necessa-
 rium duxi.

CAP. XI.

Alia ejusdem Damasi Synodica Epistola con-
 tra diversas hæreses.

Ὁμολογία τ' καθολικῆς πίστεως, ἡν ὁ πά-
 πας δάμασος ἀπέστειλεν πρὸς ἐπίσκο-
 πον παυλῖνον ἐν τῇ μακεδονίᾳ, ὅς ἐχρῆτο ἐν θεσ-
 σαλονικῇ. ἐπ' δὴ ἡ μὲ τ' ἰν ἐν νικαία συνοδόν, αὐτῆ
 ἢ πλάνη ἀνεκλύεν, ὡς ἐτ' ἰμαῖν τινῶς βεβήλω
 σόματι ἐπέτῃ, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον γεγνηῶς
 διὰ Ἐ ὑβ, ἀναθεματίζομεν τὸς μὲ τ' πάσης
 ἐλευθερίας κηρύτῃσας σὺν τῶ παρὶ κ' τῶ ὑπὸ τ'
 μιᾶς Ἐ τ' αὐτῆς ἐσίας τε κ' ἐξ ἐσίας ὑπάρχοντο

COnfessio fidei quam Papa Dama-
 sus misit ad Paulinum Episcopum,
 cum esset Thesalonica: in Macedonia.
 Et quia post Concilium Nicænum hic
 error inolevit, ut quidam ore sacrile-
 go auderent dicere, Spiritum Sanctum
 factum esse per Filium, anathematiza-
 mus eos, qui non tota libertate procla-
 mant, eum cum Patre & Filio unius po-
 testatis esse atque substantiæ. Anathe-
 matizamus quoque eos, qui Sabellii

sequuntur errorem, eundem dicentes Patrem esse quem & Filium. Anathematizamus Arium atque Eunomium, qui pari impietate, licet sermone dissimili, Filium & Spiritum Sanctum asserunt esse creaturas. Anathematizamus Macedonianos, qui de Arij stirpe venientes, non perfidiam mutaverunt, sed nomen. Anathematizamus Photinum, qui Ebionis heresin instaurans, Dominum JESUM CHRISTUM tantum ex Maria confitetur. Anathematizamus eos, qui duos Filios asserunt, unum ante secula, & alterum post assumptionem carnis ex virgine. Anathematizamus eos, qui pro hominis anima rationabili dicunt DEI Verbum in humana carne versatum; cum ipse Filius & Verbum DEI, non pro anima rationabili & intelligibili in suo corpore fuerit, sed nostram, id est, rationabilem & intelligibilem, sine peccato, animam susceperit atque salvaverit. Anathematizamus etiam eos, qui Verbum DEI extensione & collectione à Patre separatum, & in substantivum, & finem habiturum esse contendunt. Eos quoque, qui de Ecclesiis ad Ecclesias migraverunt, tandiù à communione nostra habemus alienos, quamdiu ad eas redierint civitates, in quibus primum sunt constituti. Quod si alius alio transmigrante, in locum viventis est ordinatus, tandiù vacet sacerdotii dignitate, qui suam deseruit civitatem, quamdiu successor ejus quiescat in Domino. Si quis non dixerit semper Patrem, semper Filium, semper Spiritum Sanctum fuisse & esse, anathema fit. Si quis non dixerit Filium natum de Patre, id est, de substantia divina ipsius, anathema fit. Si quis non dixerit verum DEUM Filium Dei, sicut verum Deum Patrem ejus, & omnia posse, & omnia nosse, & Patriæqualem, anathema fit. Si quis dixerit, quod in carne constitutus Filius DEI cum esset in terra, in cælis cum Patre non erat, anathema fit. Si quis dixerit, quod in passione crucis dolorem sustinebat Filius DEI DEUS, & non caro, eum anima quam induerat, forma servi quam sibi acceperat, sicut ait Scriptura, anathema fit. Si quis non dixerit, Verbum in carne assumptum, ut ait Scriptura, Verbum factum est carne, & habitavit in nobis, anathema fit. Si quis non dixerit, Verbum in carne assumptum, ut ait Scriptura, Verbum factum est carne, & habitavit in nobis, anathema fit. Si quis non dixerit, Verbum in carne assumptum, ut ait Scriptura, Verbum factum est carne, & habitavit in nobis, anathema fit.

Α ἅγιον πνεῦμα. Ομοίως ἡ ἀνάθεμα ἵζομεν τὰς τῆσδε βελτίαν ἀκολυθησίας πλάτη, τὸν ἰὸν λέγοντας ἡ πατέρα εἶναι καὶ ἕν. ἀνάθεμα ἵζομεν ἀρειοὺς καὶ δινόμοιους, οἱ τῆσδε ἰσθδυσθεσίας, εἰς τοῖς ῥήμασι (διαφέρονται τὸν ἕν καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, κίσμα εἶναι διὰ χυρίζον). ἀνάθεμα ἵζομεν τὰς μακεδονίαντας, οἱ τινες ἐκ τῆσδε ρίζης καλαγόμφοι, ἔχον τὴν ἀσθένειαν ἀλλὰ τὴν πεσοπῶριαν ἐνηλλαξαν. ἀνάθεμα ἵζομεν Φωτεινὸν, ὃς τὴν τῆσδε εὐδωνος ἀίρεσιν ἀνάθεμα ἵζομεν τὸν κῆριον ἡμῶν ἰσθδυσθέν, μόνον τῆσδε μαρίας ὁμολογῶν ἀνάθεμα ἵζομεν τὰς δύο εἶναι ἕνας διὰ χυρίζομεντας, ἕνα πᾶσι τῶν ἁγίων, καὶ ἄλλοι μὴ τῆσδε σαρκὸς ἐκ τῆσδε μαρίας ἀνάληψιν. ἀνάθεμα ἵζομεν κακῶν, οἱ τινες ἀνιλολογικῆς ψυχῆς διὰ χυρίζοντες, οἱ τῆσδε λόγῳ ἐσραφῶν ἐν τῆσδε ἀνθρωπίνῃ σαρκί. ἀντὶς γὰρ εἶπεν ὁ τῆσδε λόγῳ, ἔχον ἀνιλολογικῆς καὶ νοεράς ψυχῆς ἐν τῶσδε αὐτῆσδε σώματι γέγονεν, ἀλλὰ τῆσδε ἡμετέραν τῆσδε ἐστὶ λογικῆς καὶ νοεράν, ἀνευ τῆσδε ἀμαρτίας ψυχῆν ἀνέλασεν καὶ ἔσωσεν. ἀνάθεμα ἵζομεν καὶ τὰς λέγοντας τὸν λόγον τῆσδε θεῶν, τῆσδε ἐκείνου καὶ τῆσδε συστολήσδε τῆσδε πατρὸς κεχωριστῶν, καὶ ἀνυπόστατον αὐτὸν εἶναι, μέλειεν τελευτήσδε βλασφημίας, τὰς ἡμετέρας ἐκκλησιῶν εἰς ἑτέρας ἐκκλησίας μετελθόντας, ἀχρεῖς τῆσδε ἀπὸ τῆσδε ἡμετέρας κοινωνίας ἀλλοεῖς ἔχομεν, ἀχρεῖς ἔσονται αὐτῶν ἐπιπέθωσι τὰς πόλεις ἐν αἷσδε πῶτον ἐχειροτονήσονται. εἰ δέ τις ἄλλος ἀπὸ τῆσδε πῶτον μετελθόντος, ἐν τῶσδε ζωῆσδε ἐχειροτονήσεται, ἀχρεῖς τῆσδε χολάσδε ἀπὸ τῆσδε ἱερατικῆσδε ἀξιώματόςδε τῆσδε ἰδίας πόλιν καλαλένας, ἀχρεῖς ἔσονται δεξάμενος αὐτὸν ἀναπαύσῃ) ἐν κυρίῳ, εἰ τις μὴ εἶπῃ, τὸν πατέρα αἰεὶ, ἡ αἰεὶ τὸν υἱόν, καὶ αἰετὸν πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι, ἀνάθεμα ἵζομεν εἰ τις μὴ εἶπῃ, τὸν υἱὸν γνηθῆναι ἐκ τῆσδε πατρὸς, τῆσδε ἐκ τῆσδε ἐσσίας τῆσδε θείας αὐτῆσδε, ἀνάθεμα ἵζομεν εἰ τις μὴ εἶπῃ ἀληθινὸν θεὸν τὸν υἱὸν τῆσδε θεῶν, ἡ ἀληθινὸν θεὸν τὸν πατέρα αὐτῆσδε καὶ πάντα διὰ αὐτῆσδε καὶ πάντα εἰδέναι καὶ τῶσδε παρὶ ἡμῶν, ἀνάθεμα ἵζομεν εἰ τις εἶπῃ, ὅτι ἐκ σαρκὸς διατῶν ὁ υἱὸς τῆσδε θεῶν, ὅτι ἐκ τῆσδε γῆσδε, ἐκ τῆσδε ἐρανοῖσδε ἡ σὺν τῶσδε πατρίσδε ἐκ τῆσδε ἀνάθεμα ἵζομεν. εἰ τις εἶπῃ, ὅτι ἐκ τῶσδε πατρόςδε σαρκῆσδε τῆσδε ὁδωπῆσδε ὑπέμενει ὁ υἱὸς τῆσδε θεῶν, ἡ εἰς τῆσδε σαρκί καὶ ψυχῆσδε λαϊκῆσδε, ἡ πᾶσι ἀνάθεμα ἵζομεν ἡ ἅγια γραφή, ἀνάθεμα ἵζομεν εἰ τις μὴ εἶπῃ, ἡ

θεὸν λόγον παθόντα σαρκί, ὡς αὐρωμένον σαρκί, ὡς θανάτου γευσάμενον σαρκί, γεγονότα τε περὶ ὄσθον ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ζωῆς καὶ ζωοποιός ὡς θεός, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις μὴ εἴπῃ, ὅτι ἐν σαρκὶ ἠνέπε ἀνέλαβε, καθέζεσθαι ἐν τῇ δεξιᾷ τοῦ πατρὸς, ἐν ἧ καὶ ἐλθούσας κεναι ζωῆς καὶ νεκρῶν, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις μὴ εἴπῃ, ὅτι πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς ἐναγαλῆθῃς ὡς κυρίως, ὡς καὶ τὸν υἱὸν ἐκ τοῦ πατρὸς ὡς καὶ θεὸν θεὸν λόγον, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις μὴ εἴπῃ, πάντα δύνασθαι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ πάντα εἰδέναι, καὶ πάντα χεῖρα παρῆναι, ὡς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις εἴπῃ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ποίημα, ἢ διὰ τοῦ ἕως γεννηθῆς, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις μὴ εἴπῃ, πάντα διὰ τοῦ ἕως τῆς σαρκωθέντος καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος τὸν πατέρα πεποιμένον, τὰ ἐστὶν ὁρατὰ καὶ ἀόρατα, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις μὴ εἴπῃ, τὸ πατρὸς καὶ τοῦ υἱὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος μίαν θεότητα, ὅμοιαν, δυναστείαν, μίαν δόξαν, κυριότητα, μίαν βασιλείαν, μίαν θέλησιν καὶ ἀλήθειαν, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις τρεῖς πρόσωπα μὴ εἴπῃ ἀληθῶς, τὸ πατρὸς καὶ τοῦ υἱὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, εἰς αἰὶν ζωῆς, τὰ πάντα κατέχοντα, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, πάντα δυνάμει, πάντα κρινόντα, πάντα ζωοποιεῖν, πάντα δημιουργεῖν, πάντα σώζειν, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις μὴ εἴπῃ, προσκυνητὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡς πάσης τῆς κτίσεως, ὡς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα, ἀνάθεμα ἔστω. εἰ τις πᾶσι τοῖς πατρὸς καὶ τοῦ υἱὸς καλῶς φρονήσῃ, πᾶσι δὲ τοῦ ἁγίου πνεύματος ὁμοθυμῶν ἐχθρῶν, αἰρετικὸς ἔσται, ὅτι πάντες οἱ αἰρετικοὶ πᾶσι τοῖς υἱὸς καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος κακῶς φρονήσας, ἐν τῇ τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν ἐπισημῶν ἀπιστία τυχεύοντες ἐλέγχον. εἰ τις δὲ μερίσσει θεότητα, θεὸν τὸν πατέρα λέγων ἀνά μίαν, καὶ θεὸν τὸν υἱόν, καὶ θεὸν τὸ ἅγιον πνεῦμα, καὶ διμυχεύσας τοὺς θεοὺς λέγας καὶ θεὸν, διὰ τὴν μίαν θεότητα καὶ δυνατείαν, ἠνέπε ἕνα πιστεύομεν καὶ οἴδαμεν, τὸ πατρὸς καὶ τοῦ υἱὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, θεὸν ἕνα ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν ἢ πάντων ὑπεξελόμενος τὸν υἱὸν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὡς μόνον ὑπονοῦσαι τὸν πατέρα θεὸν λέγοντα, ἢ μὴ πιστεύοντα ἕνα θεόν, ἀνάθεμα ἔστω τὸ γινώσκοντα τῶν θεῶν καὶ τοῖς ἀγγέλοις καὶ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ὡς θεοὺς χαρίζοντα. πᾶσι δὲ τοῖς πατρὸς καὶ τοῦ υἱὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, διὰ τὴν μίαν καὶ ἰσὴν θεότητα, ἐχθρῶν

Abum DEI carne passum, & carne crucifixum, & carne mortuum, factumque primogenitum ex mortuis, quatenus vita est, & vitæ auctor tanquam Deus, anathema sit. Si quis non dixerit, quod in carne quam assumpsit, sedet ad dexteram Patris, in qua venturus est judicare vivos & mortuos, anathema sit. Si quis non dixerit, Spiritum Sanctum de Patre esse vere ac proprie sicut Filius de divina substantia, & Deum verum, anathema sit. Si quis non dixerit, omnia posse Spiritum Sanctum, omnia nosse, & ubique esse sicut Filium & Patrem, anathema sit. Si quis dixerit Spiritum Sanctum facturam esse, aut per Filium factum, anathema sit. Si quis non dixerit, omnia per Filium, qui incarnatus est & Spiritum Sanctum, Patrem fecisse, id est, visibilia & invisibilia, anathema sit. Si quis non dixerit, Patris & Filii & Spiritus Sancti unam divinitatem, potestatem, majestatem, potentiam, unam gloriam, dominationem; unum regnum, atque unam voluntatem ac veritatem, anathema sit. Si quis tres personas non dixerit veras, Patrem & Filium ac Spiritum Sanctum, æquales, semper viventes, omnia continentes visibilia & invisibilia, omnipotentes, omnia judicantes, omnia vivificantes, omnia facientes, omnia salvantes, anathema sit. Si quis non dixerit Spiritum Sanctum adorandum ab omni creatura sicut Filium & Patrem, anathema sit. Si quis de Patre & Filio bene senserit, de Spiritu autem Sancto non recte habuerit, hæreticus est: quia omnes hæretici de Filio Dei & Spiritu Sancto male sentientes, in Judæorum atque Gentilium perfidia inveniuntur. Quod si quis partiatur divinitatem, sigillatim Deum Patrem dicens, & Deum Filium ejus, & Deum Spiritum Sanctum, affirmetque Deos dici, & non Deum propter unam divinitatem ac potentiam, quam credimus & scimus Patris & Filii ac Spiritus Sancti, Deum unum in tribus personis: subtrahens vero Filium & Spiritum Sanctum, ita solum existimet Deum Patrem dici aut credi unum Deum, anathema sit. Nomen namque Deorum, & Angelis & Sanctis omnibus à Deo est impositum & donatum. De Patre autem & Filio & Spiritu Sancto propter unam & æqualem divinitatem,

non nomen Deorum, sed Dei, nobis ostenditur atq; indicatur, ut credamus quia in Patre & Filio & Spiritu Sancto solum baptizamur, non in Archangelorum nominibus aut Angelorum, quomodo haeretici, aut Judaei, aut etiam Gentiles dementes faciunt. Haec est ergo salus Christianorum, ut credentes Trinitati, id est, Patri & Filio ac Spiritui Sancto, & in eam baptizati, veram solumque divinitatem, potentiam, majestatem & substantiam ejusdem sine dubio credamus.

θεῶν ὀνόματα, ἀλλὰ τῆς θεότητος ἐνδείκνυται καὶ σημαίνει, ἵνα πιστώσωμεν ὅτι εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα βαπτίζομεθα, καὶ ἐχθροὶ τῶν ἀρχαγγέλων ἢ ἀγγέλων ὀνόματα, ὡς οἱ αἰρετικοί, ἢ ὡς ἰουδαῖοι ἢ ἔθνηκοι σαρφρονουῦτες. αὐτὴ τὴν ἡμεῶν χριστιανῶν σωτηρία ἐστίν, ὡς ἐπιστεύοντες τῇ τριάδι, τὸ ἐστὶ τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ βαπτίζομεθα εἰς τὴν αὐτὴν μίαν θεότητα καὶ δυναστείαν καὶ θεότητα, καὶ εἶσαν, ἐν αὐτῷ ἐπιστεύωμεν.

CAP. XII.
De interitu Gratiani, & de Maximi Tyrannide.

Sed haec quidem gesta sunt superflite adhuc Gratiano, qui bello strenuus & civitates moderate regens, cum tandem per insidias interiret, nullis relicto liberis, qui Imperio succederent, sed solo fratre superflite admodum puero, qui Patri erat cognominis: Maximus quidam contempta Valentiniani adolescentiâ, Occidentis Principatum invasit.

Κεφ. ιβ'.
Πεὶ τὸ χροῖον τὸ ἐπιπύον καὶ τῆς μαζῆς τυραννίδος.

Τὰτα μὲν ἐν γερμανῶν παρθεῶν ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ ἐκείνῳ ἐν τε πολέμοις ἀριστέων, καὶ τὰς πόλεις σωφρονῶς τε καὶ δικαίως ἰθύνων, ἐξ Ἰππελιῆς ἐτελευτήσας, παύδας μὲν ἐκαταλιπὼν κληρονόμος τῆς βασιλείας, ἀδελφὸν δὲ κομιδῆν νεὸν ὀμῶνυμον πατρὸς, μᾶξιμόσις τὴν βαλεντινιανῶν καταφρονήσας νεότητι, ἤρπαξε τὴν τῆς ἐπιστολῆς γεμοσίαν.

CAP. XIII.
De Justina Valentiniani uxore, deque insidiis ab ea structis Ambrosio.

PER idem tempus Justina, uxor quidem majoris Valentiniani, junioris autem mater, Arianæ doctrinæ semina quæ jam pridem susceperat, filio suo patefecit. Nam cum ardorem fidei viri sui probe nosset, quamdiu is vixit, semper ipsa latere studuerat. Sed eo mortuo, cum animum filii sui tenerum ac flexibilem cerneret, fraudem suam fidentiùs proferre cœpit. Ille matris monita sibi utilia esse arbitratus: illecebras enim naturæ duntaxat spectans, hamum lethalem minime cernebat. Primò omnium Ambrosio his de rebus locutus est; ratus si illum in suam sententiam pertraxisset, aliis facile se idem perluasurum. Verum Ambrosius paternam ei pietatem in memoriam revocavit, hortatusque est ut quam acceperat hæreditatem, inviolatam servaret. Præterea utriusque dogmatis discrepantiam ei ostendit, & quo pacto alterum quidem cum Domini doctrina & Apostolorum prædicationibus consentiret: alterum vero prorsus contrarium esset legi; repugnaret spirituali. Adolescens vero, utpote adolescens, & à matre in fraudem inducta stimularus,

Κεφ. ιγ'.
Πεὶ ἰουστίνης τῆς βαλεντινιανῆς γαμῆς, καὶ τῆς κατὰ ἀμβρόσιον γενομένης ἐπιβουλῆς.

Καὶ ἐκείνῳ δὲ τὸν χρόνον, ἰουστίνῃ ἡ βαλεντιανῆ μὲν ἔμεγαλε γαμῆν, ἔδειξεν μῆτηρ, ἀπάλατι τῆς ἀρσανικῆς διδασκαλίας ἐδέξατο σπέρματι, δηλὰ σπερματικῶν παιδῶν τῶν μὲν γδομοζύγε τὸ φερμὸν ἐπισταμένη τῆς πίστεως, λαθεῖν ἀπαντὰ τὸν χρόνον ἐσπέρσασεν. Ἐπὶ παιδὸς τὸ τῶν φρενῶν ἀπαλὸν καὶ ευεκόθω μὲν, προσενεγκεῖν τὴν ἐξαπάτην ἐθάρρησεν. ὁ δὲ τῆς μητρὸς τὰς ὑποθήκας ὀνησιφόρος ὑπολαβὼν εἰς γδο τὸ φύσει δέλεα δλοελέπων, τὸ θανατηφόρον ἀγκιστρὸν ἐχ' ἑώρα. ἀμβρόσιος πρῶτω τῶν πατέρων προσεήνοχε λόγους. Ἐμῶρος εἰ τὸν μεταπέθει, τῶν ἄλλων ῥαδὴν ἀνπερίσεαξ. ὁ δὲ τῆς πατρὸς ἀνεμίμητος εὐσεβείας, καὶ τὸν κληρὸν παρεκάλεσεν φυλάττειν, ὃν παρέλαβεν, ἀσυλον. ἐδίδασκε καὶ ἐπὶ τῶν δογματικῶν διαφορῶν, καὶ ὅπως τὰ μὲν, τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν δλοσῶλων συμβαίνῃ κηρύττασιν, τῆς ἀντικρυς ἐναντίας, καὶ τῆς πνευματικῆς νομοθεσίας μαχομένη. ὁ δὲ νεὸς, οὐκ ἀνήνεκε, καὶ τῶν μητρὸς ἠπατημένης ἐπὶ τῆς